

DATOS IDENTIFICATIVOS

Historia da lingua española

Materia	Historia da lingua española			
Código	V01G160V01702			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Rodríguez Gallardo, Ángel			
Profesorado	Rodríguez Gallardo, Ángel			
Correo-e	anrogall@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	HISTORIA DA LINGUA ESPAÑOLA é unha materia dedicada a realizar una descrición exhaustiva da historia externa e interna da lingua española. Recomendable para alumnos ERASMUS con nivel C1 ou C2 en español.			

Competencias de titulación

Código	
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Dominar os aspectos teóricos relativos á historia da lingua española.	A3	B4
	A4	B5
Comprender e manexar as técnicas de análise lingüística e discursiva para interpretar textos antigos do español.	A3	B4
	A4	B5
Argumentar e xustificar análises sobre aspectos tales como os códigos de produción, as estruturas de orixe, os factores de historia externa que inflúen na historia do idioma, o comportamento dos cambios lingüísticos e os factores de difusión implicados.	A6	B2
	A7	B3

Ser capaz de realizar comentarios de textos, de expor as razóns dun resultado lingüístico desde o latín ao español ou de ilustrar de modo práctico certas tendencias de comportamento lingüístico concentradas en época o en autores.	A6 A7 A8	B2 B3
Ser capaz de resolver exercicios de historia do español no circunscritos á práctica do comentario.	A8	B2 B3

Contidos

Tema	
1. Historia do idioma español	1.1 Hispania prerromana 1.2. O latín na Península Ibérica. 1.3. Efectos das invasións xermánicas e árabes na historia lingüística peninsular. 1.4. Constitución dos romances peninsulares. 1.5. A lingua no século XIII: Berceo e Afonso X. 1.6. Herdanza alfonsí e castelán baixomedieval. 1.7. O español nos séculos XVI e XVII 1.8. O español moderno e contemporáneo.
2. Evolución da lingua española	2.1. Variación e cambio lingüístico 2.2. Os cambios fonéticos. Tipos 2.3. Cambios morfolóxicos. 2.4. Cambios sintácticos 2.5. Cambios léxicos e semánticos 2.6. Cambios discursivos
3. Métodos prácticos de análise da historia do español	3.1. Exemplos históricos dun fenómeno lingüístico. 3.2. Evolución dunha palabra do latín ao español. 3.3. Comentario lingüístico dun texto antigo do español.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22	22	44
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	20	30
Estudo de casos/análises de situacións	12	12	24
Actividades introdutorias	2	0	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	48	50

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición na clase a través de textos, resumos dos principais procesos de evolución histórica externa e interna da lingua española.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proposta de comentarios e exercicios prácticos sobre aspectos do contido do curso.
Estudo de casos/análises de situacións	Estudo de textos para realizar análises sobre aspectos concretos ou xerais, ben na aula ou ben en casa.
Actividades introdutorias	Explicación xeral dos contidos, da avaliación e das propostas de traballo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente atenderá na aula ou en titorías os problemas encontrados sobre a resolución de problemas, exercicios, estudos de caso e situacións e sobre a proba de resposta longa.
Estudo de casos/análises de situacións	O docente atenderá na aula ou en titorías os problemas encontrados sobre a resolución de problemas, exercicios, estudos de caso e situacións e sobre a proba de resposta longa.
Probas	Descrición
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	

Avaliación

Descrición	Cualificación
------------	---------------

Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución por parte do estudante dez exercicios sobre varios aspectos dos contidos.	10
Estudo de casos/análises de situacións	Resolución por parte do/da estudante de catro análises de textos.	10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame práctico sen axuda de material. Os contidos serán os tratados ao longo do curso.	80

Outros comentarios sobre a Avaliación

Valorarase a entrega dos problemas/exercicios, pero sobre todo a resolución correcta dos mesmos. Sobre dous puntos na nota final.

Farase unha proba avaliativa sobre os contidos do curso. Hai que aprobar a proba práctica para superar a materia. Á ponderación desta nota, sumaráse a nota do apartado práctico.

Haberá un exame (100% da cualificación) na última semana do curso para os que non opten pola avaliación continua.

Tantos uns coma outros, se suspenden esta 1ª edición das actas, deberánse presentar á 2ª edición (en xullo).

A avaliación na 2ª edición das actas (xullo) realizarase tamén a través dun exame.

Bibliografía. Fontes de información

- Academia Española, Real, **CORDE. Corpus Diacrónico del Español**, www.rae.es,
- Alvar, Manuel y Pottier, Bernard, **Morfología histórica del español**, Madrid: Gredos,
- Ariza, Manuel, **Sobre fonética histórica del español**, Madrid: Arco/Libros,
- Cano Aguilar, Rafael, **El español a través de los tiempos**, Madrid: Arco/Libros,
- Cano Aguilar, Rafael, **Comentario filológico de textos medievales no filológicos**, Madrid: Arco/Libros,
- Cano Aguilar, Rafael, **Introducción al análisis filológico**, Madrid: Castalia,
- Ciapuscio, Guiomar et alii (eds.), **Sincronía y diacronía de tradiciones discursivas en Latinoamérica**, Madrid: Iberoamericana,
- Company Company, Concepción (dir.), **Sintaxis histórica de la lengua española, I e II**, México: FCE,
- Davies, Mark, **Corpus del español**, www.corpusdelespanol-org,
- Díez Calleja, Beatriz (ed.), **El primitivo romance hispánico**, Instituto Castellano y Leonés de la Lengua,
- Echenique Elizondo, Mª Teresa y Sánchez Méndez, Juan, **Las lenguas de un reino. Historia Lingüística Hispánica**, Madrid: Gredos,
- Fernández Alcaide, Marta, **Cartas particulares en Indias del siglo XVI. Edición y estudio discursivo**, Madrid: Iberoamericana,
- Frago García, Juan A., **Textos y normas**, Madrid: Gredos,
- Kabatek, Johannes (ed.), **Sintaxis histórica del español y cambio lingüístico. Nuevas perspectivas desde las Tradiciones Discursivas**, Madrid: Iberoamericana,
- Koch, Peter e Oesterreicher, Wulf, **Lengua hablada en la Romania: español, francés, italiano**, Madrid: Gredos,
- Lapesa, Rafael, **Historia de la lengua española**, Madrid: Gredos,
- Lapesa, Rafael, **Estudios de morfosintaxis histórica del español**, Madrid: Gredos,
- Lloyd, Paul M., **Del latín al español. 2 vols.**, Madrid: Gredos,
- López García, Ángel, **Cómo surgió el español. Introducción a la sintaxis histórica del español antiguo**, Madrid: Gredos,
- Menéndez Pidal, Ramón, **Orígenes del español. Estado lingüístico de la Península Ibérica hasta el siglo XI**, Madrid: Espasa-Calpe,
- Menéndez Pidal, Ramón, **Manual de gramática histórica española**, Madrid: Espasa-Calpe,
- Penny, Ralph, **Gramática histórica del español**, Barcelona: Ariel,
- Pons Rodríguez, Lola, **La lengua de ayer. Manual práctico de Historia del Español**, Madrid: Arco/Libros,
- Quilis Merín, Mercedes, **Orígenes históricos de la lengua española**, Valencia: Universitat de València,
- Rivas, Elena y Rodríguez Espiñeira, María José, **La cláusula en español medieval: constituyentes funcionales**, Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela,
- Serradilla Castaño, Ana, **Diccionario sintáctico del español medieval. Verbos de entendimiento y de lengua**, Madrid: Gredos,

Recomendacións